N°. 63. 1847.

# BREDASCHE COURANT.

Zondag 8 Augustus.

## PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, gelezen request van *Andries Bierwagen*, houdende verzoek om toestemming tot het oprigten eener Hoefsmederij in de huizinge staande en gelegen op de Boschstraat, Wijk A, N°. 609, Kadaster Sectie B, N°. 338.

Gelet op het Koninklijk besluit van den 31. Januarij 1824, (*Staatsblad n°.* 19,) aangaande de vergunning tot het oprigten van sommige fabrijken en trafijken, ten gevolge van beleide informatiën *de commodo et incommodo*.

Brengen bij deze het door *Andries Bierwagen*, gedane verzoek ter kennisse der ingezetenen, inzonderheid van de bewoners der huizen staande naast de op te rigtene Hoefsmederij, om, ingeval iemand zou vermeenen zich daartegen te moeten verzetten, alsdan zijn reden van bezwaar binnen *veertien dagen* na dato, schriftelijk aan Burgemeester en Wethouders in te leveren.

En zal deze op de gebruikelijke wijze worden afgekondigd en aangeplakt.

BREDA, den 5. Augustus 1847.

DE ROY, vt.

Ter ordonnancie van dezelven,
*De Secretaris der Stad*,
H. W. SCHAUKES.

## FRANKRIJK.

PARIJS, den 5den Augustus.

Bij de beraadslaging van de kamer der pairs over de begrooting van uitgaven, in de zitting van den 3den dezer, heeft de markies *de Flavigny* van den minister van buitenlandsche zaken inlichtingen gevraagd omtrent de aangelegenheden van Zwitserland en Italie. Ten aanzien van de Zwitsersche aangelegenheden, heeft de heer *Guizot* stellig verklaard dat de Fransche regering geenerlei voornemen koesterde om daarin tusschen beiden te komen, noch ook de Zwitsers wilde beletten om in hun bondsverdrag en in hunne maatschappelijke instellingen zoodanige hervormingen te brengen, als zij noodig achtten; maar tevens te kennen gegeven dat het belang van Frankrijk en van geheel Europa vorderde, dat de grondslagen waarop de Zwitsersche Staat gevestigd was, onveranderd bleven, welk belang het bij onvoorziene omstandigheden welligt noodzakelijk zou kunnen maken, buitengewone maatregelen te nemen. — Met opzigt tot de zaken van Italie heeft de heer *Guizot* aan de staatkunde van den Paus den grootsten lof toegezwaaid, zijne vreugde te kennen gegeven over de medewerking, welke deze bij de gematigde partij in zijne Staten, ondervond, en verklaard dat de natuurlijke staatkunde en de pligt van Frankrijk medebragten, de pogingen tot hervorming die door het pauselijke bewind gedaan werden, te ondersteunen, vermits in een gematigden vooruitgang het eenige middel gelegen was om zoowel in de pauselijke als in sommige andere Italiaansche Staten aan de regeringen die kracht en onafhankelijkheid te verschaffen, en aan de bevolking die rust en voorspoed te verzekeren, welke ook in het algemeen belang van Europa noodzakelijk waren.

— De kamer der pairs heeft den 4den dezer de begrooting met 105 tegen 13 stemmen aangenomen, en nog 22 andere wets-ontwerpen goedgekeurd zijn.

— Dezelfde kamer heeft voorts de discussien geopend over een ontwerp tot het verleenen van buitengewone credieten voor Algerie.

— De heer *Thiers* bevindt zich thans in het zuiden van Frankrijk; hij heeft zich een dag te Marseille opgehouden en is naar Toulouse vertrokken, met voornemen om den maarschalk *Bugeaud* op diens buitengoed te ontmoeten.

— In de Parijssche dagbladen vindt men de volgende berigten uit Bologna van den 28sten Julij:

»De tijdingen die men uit de onderscheiden provincien ontvangt, bewijzen dat de zamenzwering zich niet enkel tot de hoofdstad bepaald heeft. Op verscheiden andere plaatsen zijn onrustige bewegingen voorgevallen. Opmerkelijk is het, dat gelijktijdig met die bewegingen, Oostenrijksche troepen te Ferrara aangekomen en Napolitaansche troepen naar de Romeinsche grenzen opgerukt zijn. Naar men beweert is een korps van eenige duizenden manschappen uit Napels te Portello aangekomen. De Oostenrijksche generaal baron *von Hasper* bevindt zich sedert eenige dagen te Ferrara, en aan den Po trekken de Oostenrijksche troepen meer en meer te zamen. Den 25sten dezer, den verjaardag van den dood der gebroeders *Bandiera* en hunner lotgenooten, is alhier te hunner eere eene lijkdienst gevierd, waarbij een groot aantal jongelieden uit deze stad tegenwoordig waren.”

— Berigten uit Madrid tot den 31sten Julij melden, dat de minister *Salamanca* brieven van den heer *Buchenthal* uit Londen had ontvangen, houdende dat al zijne pogingen om geld te bekomen, vruchteloos waren geweest. Laatstgenoemde was namelijk belast om zoo mogelijk de jongste leening van 100 millioenen te realiseren.

Te Madrid hebben geruchten geloopen van het voornemen der Koningin om van den troon afstand te doen. De *Eco del Comencio* spreekt die geruchten wel tegen, maar schijnt de zaak toch niet onmogelijk te achten, die, zegt hij, de doodsteek zou zijn voor den troon en de dynasty.

— Ter beurze waren genoteerd: 5 pCt. 118,15; 3 pCt. 76,70; Nap. r. 101,60; Spanje 3 pCt. 32; Rom. L. 96.

## DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 3den Augustus.

De St.-Petersburgsche dagbladen van 27 Julij, deelen nieuwe berigten van den Kaukasus mede, volgens welke de Russische troepen in Daghestan den 20sten Junij van Gergebil naar Chadschal-Machi getrokken waren. *Schamyl Bey*, die tijdens den onlangs vermelden aanval der Russen op eerstgenoemde plaats, in de nabijheid was, doch niets tegen hen ondernomen had, had thans bij hunnen aftogt herhaalde aanvallen op de achterhoede gedaan, die echter met verlies afgeslagen waren. In de Tschetschna had de generaal *Nesteroff* den 24sten Junij eenen togt ondernomen, om twee vijandelijke dorpen te vernielen en de kudden des vijands weg te voeren; eene onderneming die met den besten uitslag bekroond was geworden. — Ook deze berigten spreken van het voortdurend heerschen der cholera onder de Russische troepen.

— Uit Turin wordt aan de Augsburger *Allgemeine Zeitung* onder dagteekening van 27 Julij het volgende gemeld:

»De staat van zaken in Rome en in den geheelen Kerkelijken Staat baart alhier veel bekommering. Men gevoelt dat de gebeurtenissen aldaar voor geheel Italie de belangrijkste gevolgen kunnen hebben, en slaat de bewegingen aldaar met groote belangstelling gade. Echter weet men niet wat meer te duchten zij: eene uitbarsting van de zijde der partij van vooruitgang of van den kant der voorstanders van het oude. Tot hiertoe bepalen de bewegingen zich tot Midden-Italie, te weten, den Kerkelijken Staat, Toscana en Modena; in Noord- en Zuid-Italie is het rustig. De kleine versterking die de bezetting van Ferrara gekregen heeft, is niet noemenswaard; de aangekondigde marsch van troepen uit het binnenste der Oostenrijksche monarchie, heeft geen plaats gehad, evenmin als de bezettingen der Lombardijsche steden naar den Po opgerukt zijn. Trouwens is het Oostenrijksche leger in Italie ook zonder vermeerdering sterk genoeg om aan alle gebeurtenissen het hoofd te kunnen bieden.”

— Het Romeinsche regeringsblad van den 21sten Julij behelst het volgende:

»De beweging der Oostenrijksche troepen die de bezetting van Ferrara zijn gaan versterken, heeft aanleiding gegeven tot het in de provincien en zelfs in de hoofdstad in omloop gebragte gerucht, dat die troepen zich gereed maakten om op het pauselijke gebied binnen te rukken. Het strekt ons tot genoegen te kunnen verklaren, dat dit gerucht geheel ongegrond is; want diplomatieke verklaringen die alle vertrouwen verdienen, verzekeren dat, wat er ook moge schijnen te hebben plaats gehad, er geenerlei verandering zal worden gebragt in den staat van zaken, die, overeenkomstig art. 103 van het Weener-verdrag van 1815 tot op dit tijdstip is gehandhaafd geworden." [Het aangehaalde artikel bepaalt dat de Keizer van Oostenrijk en zijne opvolgers het regt zullen hebben om in de vestingen van Ferrara en Camacchio bezettingen te leggen.] In hetzelfde blad wordt gezegd, dat de Heilige Vader zich bezighoudt met de benoeming van de afgevaardigden der provincien, overeenkomstig het besluit van 19 April jl., en dat die afgevaardigden den 5den November aanstaande te Rome zullen moeten bijeenkomen.

— Uit Weenen wordt van den 28sten Julij gemeld, dat alle berigten die men daar uit Midden-Italie ontving, zeer verontrustend luidden, en meer en meer de vrees wettigden voor revolutionnaire bewegingen; dat de Oostenrijksche regering dien ten gevolge begrepen had maatregelen van voorzorg te moeten nemen, en een observatie-leger van 20,000 man aan de grenzen te doen bijeentrekken, en dat aan den veldmaarschalk *Radetzki*, die in Lombardije het opperbevel over de troepen voert, volmagt zou gegeven zijn om naar bevind van omstandigheden ter spoedige demping van mogelijke onlusten, over de grenzen te trekken. Voorts wordt in die berigten gewag gemaakt van eene schermutseling, die te Ferrara tusschen de troepen der Oostenrijksche bezetting en de ingezetenen zou zijn voorgevallen en waarbij de Oostenrijksche overste *von Henickstein* gevaarlijk gekwetst zou zijn geworden.

# ENGELAND.

LONDEN, den 3den Augustus.

De tot hiertoe bekende verkiezingen leveren nu het getal van 162 Conservativen, en 216 Ministeriëlen en aanhangers van sir *R. Peel* op. Deze laatste partij heeft daarbij meer verloren dan gewonnen. Verscheiden vrienden des voormaligen eersten Ministers hebben verzocht niet op nieuw in aanmerking te komen, terwijl anderen of de nederlaag geleden hebben, of niet herkozen zijn in die plaatsen welke zij vroeger vertegenwoordigden.

De bladen van de partij der handelsbescherming achten de betrekkelijke winst, tot nog toe door de ministeriële partij verworven, ver van genoegzaam om het kabinet een voortdurend bestaan te verzekeren. Zij meenen zelfs dat het in zijn belang onvoorzigtig gehandeld heeft, door het Parlement nu reeds te ontbinden, waarmede tot het volgend jaar had kunnen gewacht worden, daar, gelijk men weet, de wettelijke duur der Parlementen zeven jaren, en het nu ontbondene den 11den Augustus 1841 geopend is.

Voor de Universiteit van Cambridge zijn de heeren *Law* en *Goulburn*, voor die van Oxford sir *R. Inglis* en de heer *Gladstone* verkozen. Deze allen worden wel tot de behoudende partij gerekend, maar de benoeming van den heer *Gladstone* is echter niet naar het genoegen der vrienden van de Gevestigde Kerk, en van vele andere Protestanten, uit hoofde hij als een voorstander van het Puseysmus, de naar het Roomsch-Katholicismus overhellende secte, wordt aangemerkt.

Voor de Graafschappen zijn de verkiezingen nu ook aangevangen. De meesten der tot hiertoe daarvoor verkozenen zijn Conservativen. Voor Middlesex is de strijd nog niet beslist.

— De stoomboot, die het stoffelijk overschot van *O'Connel* naar Dublin moest overbrengen, is Maandag namiddag aldaar gearriveerd. Eene groote volksmenigte was bij de ontscheping van het lijk tegenwoordig, dat in eene door zes paarden getrokken lijkkoets geplaatst, en door de leden der gilden, in statigen optogt, gevolgd, naar de kerk in Marlboroughstraat werd overgebragt, waar het in parade liggen zal tot Donderdag, om dan ter aarde besteld te worden.

— Uit Lissabon heeft men hier berigten tot 29 Julij. De Koningin scheen zich, nu zij zich door de vreemde tusschenkomst gered achtte, weinig aan de bepalingen van het protocol te bekreunen, in weerwil der ernstige vertoogen, door den Engelschen gezant *Seymour* tegen deze onbillijke handelwijze ingebragt. Die staatsman had nu echter op de vorming van een nieuw kabinet aangedrongen, en dien ten gevolge was graaf *Lavradio* daarmede belast, maar, met uitzondering van den heer *Fonseca Magelhaes*, had nog niemand der daartoe aangezochten zich met eene portefeuille willen belasten. Het geldgebrek was ten top gestegen; het leger miste sedert verscheiden maanden zijne soldij, en men duchtte, wierd hierin niet spoedig voorzien, nieuwe troebelen als de hertog van *Saldanha* in de hoofdstad zou gekomen zijn. Aldaar was alles echter nog vrij rustig, maar in andere oorden des Lands pleegden de Cabralisten gruwelijke moorden. Eene zamenzweering van deze Partij, met het doel om *Sa da Bandeira, das Antas*, en andere hoofden der nu beteugelde insurgenten, ter dood te brengen, en daarna de vorming van een Cabralistisch Ministerie te eischen, zou door den admiraal *Parker* verijdeld zijn.

# NEDERLANDEN.

BREDA, den 7den Augustus.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Dingsdag avond is het VIde Hoofdstuk der Staatsbegrooting (*Hervormde Eeredienst*) met 43 tegen 14 stemmen aangenomen. Daarna is men overgegaan tot het VIIde Hoofdstuk (*Roomsch Katholijke Eeredienst*), dat Woensdag aangenomen is, na de daarin gebragte wijziging door den minister, ten gevolge van het adres der oudbisschoppelijke klerezy, om als, evenals vóór 1843, te worden erkend en bezoldigd, met 43 tegen 13 stemmen aangenomen is. Vervolgens is aangenomen het VIIIste Hoofdstuk (*Marine*), met 45 tegen 13 stemmen. Daarna is beraadslaagd over het IXde Hoofdstuk *A* (*Nationale schuld*), 't welk aangenomen werd met 53 tegen 1 stem, die van den heer *Heloma*; hebbende de heeren *Storm*, *van Dam*, *Anemaet* en *van Heemstra*, geen deel aan deze stemming genomen.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Donderdag is de beraadslaging over het hoofdstuk IX *B* der staatsbegrooting voor 1848 en 1849 (departement van Finantien) voortgezet en ten einde gebragt en is dat hoofdstuk met 34 tegen 23 stemmen aangenomen.

*Tegen* hebben gestemd de heeren: *Verweij Mejan*, *Uytwerf Sterling*, *van Sasse van Ysselt*, *de Kempenaer*, *Anemaet*, *Cost Jordens*, *van Heemstra*, *van Beeck Vollenhoven*, *Luzac*, *de Jong van Beek en Donk*, *van Goltstein*, *Hoffman*, *de Man*, *Duijmaer van Twist*, *Storm*, *van Panhuijs*, *Nap*, *Boreel van Hogelanden*, *Schooneveld*, *Nedermeijer van Rosenthal*, *van Heloma*, *Gevers van Endegeest* en *van Dam van Isselt*.

Daarna heeft de beraadslaging plaats gehad over het Xde hoofdstuk der staatsbegrooting (departement van Oorlog), en is dat hoofdstuk met 37 tegen 20 stemmen aangenomen.

*Tegen* hebben gestemd de heeren: *Uijtwerf Sterling*, *de Kempenaer*, *Anemaet*, *van Heemstra*, *van Beeck Vollenhoven*, *de Monchy*, *Luzac*, *van Goltstein*, *van Rijckevorsel*, *Hoffman*, *Duymaer van Twist*, *Storm*, *van Panhuijs*, *Corver Hooft*, *Boreel van Hogelanden*, *Schooneveld*, *Nedermeijer van Rosenthal*, *van Heloma*, *Gevers van Endegeest* en *Verweij Mejan*.

In de Donderdag avond gehouden zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft de beraadslaging plaats gehad over het XIde hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1848 en 1849 (departement van Kolonien), en is dat hoofdstuk met 34 tegen 23 stemmen aangenomen.

*Tegen* hebben gestemd de heeren: *van Goltstein*, *van Rijckevorsel*, *Hoffman*, *Duijmaer van Twist*, *Storm*, *van Panhuijs*, *Nap*, *Boreel van Hogelanden*, *Schooneveld*, *Nedermeijer van Rosenthal*, *van Heloma*, *Gevers van Endegeest*, *van Dam van Isselt*, *Verweij Mejan*, *Uijtwerf Sterling*, *van Sasse van Ysselt*, *de Kempenaer*, *Anemaet*, *van Heemstra*, *van Beeck Vollenhoven*, *de Monchy*, *Luzac* en *de Jong van Beek en Donk*.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Vrijdag heeft de Commissie van Rapporteurs voor het gewijzigd wets-ontwerp, houdende den IVden titel van het Iste boek van het strafwetboek, haar algemeen verslag daarover uitgebragt. De Vergadering bepaalde dat op heden zal worden overgegaan tot de beraadslaging over de begrooting van 's Lands drukkerij voor 1848 en 1849, daarna over het ontwerp tot verhooging van hoofdstuk VIII der staatsbegrooting voor 1847, en eindelijk over het wets-ontwerp tot vaststelling van den IVden titel van het Iste boek van het strafwetboek. — Nadat de Commissie voor de verzoekschriften eenige rapporten had uitgebragt, is de Vergadering overgegaan tot de beraadslaging over het XIIde hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1848 en 1849 (onvoorziene uitgaven) en is dat hoofdstuk met 36 tegen 20 stemmen aangenomen.

*Tegen* hebben gestemd de heeren: *Hoffman*, *Boreel van Hogelanden*, *Verweij Mejan*, *de Kempenaer*, *van Rijckevorsel*, *van Goltstein*, *Anemaet*, *van Sasse van Ysselt*, *Cost Jordens*, *Schooneveld*, *van Dam van Isselt*, *van Heemstra*, *de Man*, *van Heloma*, *Storm*, *Nap*, *Duijmaer van Twist*, *Nedermeijer van Rosenthal*, *Luzac* en *van Panhuijs*.

Daarna is beraadslaging gehouden over het wets-ontwerp tot vaststelling der middelen voor 1848 en 1849, welk wets-ontwerp met 37 tegen 20 stemmen is aangenomen.

*Tegen* hebben gestemd de heeren: *Hoffman*, *Romme*, *de Jong van Beek en Donk*, *Uijtwerf Sterling*, *Verweij Mejan*, *de Kempenaer*, *van Goltstein*, *Anemaet*, *van Sasse van Ysselt*, *van Dam van Isselt*, *Beerenbroek*, *van Heemstra*, *van Heloma*, *Corneli*, *de Weichs de Wenne*, *Storm*, *Nap*, *Nedermeijer van Rosenthal*, *Mutsaers* en *Luzac*.

— Al de hoofdstukken der begrooting zijn dus aangenomen, en wel:

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| het | Iste, | Huis des Konings, . . . | met 58 (algemeene) stemmen. | | | | |
| » | IIde, | Hooge Coll. v. Staaten Kab. d. Kon., | met | 34 | tegen | 24 | » |
| » | IIIde, | Buitenlandsche zaken, . . . . . . . | » | 32 | » | 26 | » |
| » | IVde, | Justitie, . . . . . . . . . . . . . . | » | 35 | » | 23 | » |
| » | Vde, | Binnenlandsche zaken, . . . . . . . | » | 31 | » | 27 | » |
| » | VIde, | Hervormde Kerk enz., . . . . . . . | » | 43 | » | 14 | » |
| » | VIIde, | R. K. Eeredienst, . . . . . . . . | » | 43 | » | 13 | » |
| » | VIIIste, | Marine, . . . . . . . . . . . . . . | » | 45 | » | 13 | » |
| » | IXde, | A. Nationale Schuld, . . . . . . . | » | 53 | » | 1 | » |
| » | IXde, | B, Finantien, . . . . . . . . . . . | » | 34 | » | 23 | » |
| » | Xde, | Oorlog, . . . . . . . . . . . . . . | » | 37 | » | 20 | » |
| » | XIde, | Kolonien, . . . . . . . . . . . . . | » | 34 | » | 23 | » |
| » | XIIde, | onvoorziene uitgaven, . . . . . . . | » | 36 | » | 20 | » |

— Bij besluit van 1 Mei jongstl. heeft Z. M. den heer *J. van Hoogenhouck Tulleken*, gepensionneerd vice-admiraal, verheven tot den Nederlandschen adelstand, met het praedicaat van jonkheer.

— Z. M. de Koning van Wurtemberg is Donderdag naar zijne staten teruggekeerd; H. K. H. de Prinses *van Oranje* heeft Hoogstdenzelven tot Amsterdam vergezeld. Gisteren middag was er bij Z. M. onzen Koning afscheids-diner, waartoe ook verscheidene aanzienlijke personen waren genoodigd.

— Heden of morgen wordt Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden, van Hoogstdeszelfs reis naar Petersburg, te 's Gravenhage terugverwacht. Naar men verzekert zou de Prins de zeebaden gaan gebruiken.

— Naar men verneemt, heeft Z. M. aan de weduwe van een der werklieden, die, ten gevolge van het ongeluk, aan de nieuwe huizen nabij de Koninklijke manège, dezer dagen is overleden, eene jaarlijksche toelage toegekend van *ƒ* 250, en insgelijks aan den arbeider wiens been is afgezet moeten worden. Deze en de overige bij het ongeluk getroffenen bevinden zich, naar omstandigheden, vrij wel.

— In de afgeloopen maand heeft te 's Hage plaats gehad het volgens de nieuwe verordeningen ingesteld examen of *concours*, voor den rang van officier van gezondheid der 1ste klasse. Ruim een veertigtal officiers van gezondheid der tweede klasse was tot dat einde van de verschillende korpsen der armée opgeroepen. Als men wel onderrigt is, hebben er zich 9 aangemeld, en heeft het examen van den 15den tot den 27 Julij, de Zondagen uitgezonderd, onafgebroken voortgeduurd, en wel van des morgens ten 9 ure tot in den laten avond, met eene korte tusschenpoozing voor het middagmaal. De vragen, door den Inspecteur-Generaal voor de geneeskundige dienst opgegeven, moesten door elk der aspiranten schriftelijk worden beantwoord, en liepen over al de vakken der genees- en heelkunde, en de daarmede in verband staande wetenschappen. Volgens dezelfde informatien, zouden er uit dit negental, door eene *ad hoc* te benoemen Commissie, aan welke de schriftelijke antwoorden ter nadere examinatie zullen worden voorgesteld, die worden gedesigneerd, om even zoo vele bestaande vacaturen in het korps officieren van gezondheid der 1ste klasse of zoogenaamde chirurgijns-majoor, te vervullen.

— De handboogschutterij *de Unie* te 's Hertogenbosch, heeft den geboortedag van Z. K. H. Prins *Alexander*, haren beschermheer, den 2 dezer zeer luisterrijk gevierd. In den wedstrijd, te dier gelegenheid uitgeschreven, en waaraan 48 schutters deel namen, is de overwinning behaald door den heer *A. Vergeer*, van de societeit *'t Doel Harmonie*. Het feest eindigde met een druk bezocht bal, dat door een fraai vuurwerk werd afgewisseld.

— Uit Leeuwarden schrijft men het volgende:

» De veldmuizen hebben zich sedert ons laatste berigt ontzettend vermenigvuldigd, en trekken meer noordwaarts op naar onze bouwstreken, men vindt ze bereids in sommige aarddappellanden en korenvelden, alwaar zij zeer veel schade aanrigten, door het afvreten van de nog niet geheel rijpe halmen van Rogge, Garst en Tarwe, en van het aarddappelloof. De landlieden beginnen echter al meer en meer zich er op toe te leggen, de muizen te doen vangen, door water in hunne holen te gieten, hetgeen men hier met den naam van *Drensen* bestempelt. Het is te hopen dat er eene algemeene jagt op deze schadelijke dieren worde gemaakt, want bijaldien ze nog vermeerderen, wordt de schade voorzeker onberekenbaar.

» Sedert eenige dagen bemerkt men aan de zwarte populier (*Populus nigra. L.*) eene zonderlinge misvorming der bladsteel. Een insekt, *Aphis busoriæ*, is hiervan de oorzaak. Dit diertje steekt met zijne legangel in de bladsteel, en legt zijne eijeren in dezelve, deze veranderen in maskers, poppen en eindelijk in zeer kleine gaasvliegjes. De bladsteel zwelt dadelijk op, verdikt zich op een of meerdere plaatsen en vormt een beursje, hetwelk bij opening eene menigte gaas-vliegjes bevat. Dikwijls treft men deze beursjes op de bladsteel aan, zeer zelden op de bladnerf en op de bladeren. Het gevolg dezer misvormingen is gewoonlijk, dat de bladeren vroegtijdig afvallen."

— Uit Gouda schrijft men van den 2den Augustus:

»Heden zijn onze ingezetenen voor een groot onheil bewaard gebleven; indien het ongeluk twee à drie ure later ware geschied, zou de stad in rouw gedompeld zijn geworden. Het paardenspel van den heer *Gautier*, dat steeds druk bezocht wordt en waarvan reeds 500 kaartjes voor heden avond waren afgegeven, is namelijk plotselijk onder een vreesselijk gedruisch voor het grootste gedeelte ingestort, waardoor de tent en de decoratiën aanmerkelijk schade hebben geleden."

---

Vervolg en slot der bijzonderheden uit het Verslag *nopens den staat der provincie* Noord-Braband, *aan de Provinciale Staten medegedeeld.* (*Zie ons vorig Nommer.*)

In den *graanhandel* werd levendigheid bespeurd, maar de aanvoer voor de consumtie op de marktplaatsen was gering. *Boter en vee* hadden veel aftrek naar buiten 's lands. In den *paardenhandel* werd minder levendigheid bespeurd dan in de laatstvoorgaande jaren. Bij Koninklijk besluit van den 16den Februarij dezes jaars, n°. 49, is de heer *Toussaint Joseph Tilman* erkend en toegelaten als consul van Belgie te 's Hertogenbosch, en zulks op den voet van Nederlandsch onderdaan. — Met betrekking tot de *scheepvaart* hebben wij slechts weinige bijzonderheden op te geven. De opening van het Eindhovensche kanaal, en de oprigting van nieuwe stoombootdiensten te 's Hertogenbosch en te Geertruidenberg, zijn de meest belangrijke veranderingen, die ten deze zijn voorgekomen. De vaart op het Zuid-Willemskanaal is vrij levendig. De beurtvaart tusschen de Noord-Brabandsche en de Hollandsche steden heeft veel geleden door de stoomvaart. Naar gewoonte leggen wij hierbij over het verslag der provinciale commissie van landbouw, met betrekking tot den staat van den landbouw en de veeteelt in dit gewest over 1846.

Hoezeer de verschijnselen van de *aardappelen-ziekte* zich in het verledene jaar weder hebben opgedaan, zoo is echter het bederf onder dat gewas niet, zoo als in 1845, algemeen en minder geweest dan men aanvankelijk scheen te moeten vreezen. In de lage zware gronden is het gewas der late aardappelen grootendeels mislukt; in de hooge zandgronden niet zoozeer door ziekte of bederf, als veelmeer door de felle aanhoudende droogte. Alleen de vroege aardappelen gaven een vrij gunstig resultaat op. In het arrondissement Breda was men ook over de late zeer tevreden. Houdt men hierbij in het oog, dat de opbrengst der *tarwe* in de landen van Heusden en Altena slechts op een derde, en in de zware kleilanden van het arrondissement Breda op twee derden van een gewoon gewas kon gesteld worden, en dat de *rogge* algemeen nog minder gunstig uitviel, dan moet het er voor gehouden worden, dat het afgeloopene jaar, met opzigt tot die voornaamste voedingsmiddelen een treurig resultaat heeft opgeleverd. — Tot bevordering der paardenfokkerij en voor de veredeling van het paardenras, werden door ons, even als in vorige jaren, de vereischte beschikkingen genomen. De aanfok blijft toenemen in de kleistreken. Van de 48 ter keuring aangeboden hengsten zijn er 42 goedgekeurd, en volgens de ingekomen deklijsten zijn 4426 merrien gedekt geworden, onbegrepen de clandestine dekkingen, die nog maar al te veel plaats hebben, en waarvan, zoo als dit van zelf spreekt, geene aangifte gedaan wordt. De paarden zijn, met de gewone uitzonderingen, gezond gebleven; van besmettelijke ziekten onder dezelve werd niets waargenomen. Eenige kwaaddroezigen zijn op hoog gezag afgemaakt. In overeenstemming met de provinciale commissie van landbouw, hebben wij nu onlangs de medewerking van het departement van Binnenlandsche zaken ingeroepen, ten einde, zoo mogelijk, alnog spoedig 's Konings goedkeuring te mogen erlangen op het ten jare 1844 door UEdel Groot Achtb. nader vastgesteld reglement tot bevordering der paardenfokkerij, waaraan de behoefte meer en meer zich doet ontwaren. Aangenaam zal het ons zijn, indien dat verzoek gunstigen ingang moge vinden. — Het rundvee heeft over het algemeen genomen goed getierd. Weinige gevallen van *longziekten* hebben zich opgedaan, doch menigvuldiger de *tongblaar*, verzeld of opgevolgd van de *klaauwziekte*. Gelukkig is slechts weinig vee daaraan gestorven. De veeteelt nam aanmerkelijk toe. De schapenteelt bleef afnemende. Gebrek en duurte van het voeder stonden aan de varkensteelt in den weg. — In het personeel der commissie van landbouw viel geene verandering voor. *J. Korteweg* werd benoemd tot veearts der 1ste klasse, en hij verkreeg de gemeente Rosmalen tot standplaats. De veearts *P. Dobbelaere* werd van de gemeente Waspik naar Capelle overgeplaatst. *J. J. Rits*, veearts der 2de klasse, te 's Princenhage, heeft van die betrekking afgezien.

---

De ondergeteekende was den 3den Augustus ll. getuige van een feestuur in het Instituut van den onderwijzer *Sandeling*, te Rosendaal, ter gelegenheid der jaarlijksche prijsuitdeeling. Zelden woonde hij eene plegtigheid van dien aard bij, waar hij het schoone en goede zoo doeltreffend met Oud-Nederlandsche eenvoudigheid vereenigd vond. Het feest werd door den onderwijzer geopend met eene korte en hartelijke toespraak, naar het begrip en het gevoel zijner jeugdige en veelbelovende kweekelingen ingerigt.

Het grootste aantal der vergenoegde knapen, had zich niet alleen door vorderingen in verschillende talen en wetenschappen, maar ook door gedrag prijzenswaardig onderscheiden, waarvoor zij keurige boekgeschenken ontvingen! Daarna reciteerden de bekroonden nu eens Hollandsche of Fransche, dan wederom Duitsche of Engelsche verzen, en dat wel met eene vrijmoedigheid, kracht en goed gevormd dialect, welke vereerend getuigden van de lofwaardige pogingen des onderwijzers en hoe zeer Z. Ed. van de waarheid is doordrongen, dat de beoefening der welsprekendheid, de ontwikkeling van het schoone, goede en edele bevordert. Een en ander werd aangenaam afgewisseld door het uitvoeren van eenvoudige koorzangen door al de leerlingen, onder begeleiding van een goed piano-spel.

De vele betrekkingen en vreemdelingen, aan welke op eene minzame wijze toegang verleend was, waren eenparig getroffen en opgetogen over hetgeen zij aanschouwd en gehoord hadden, waarvan door menigeen aan den ijverigen *Sandeling* de ondubbelzinnigste blijken gegeven werden.

Ofschoon een vijand van opgesmukte aanbevelingen of lofreden, zoo acht de ondergeteekende het echter nuttig, om opentlijk aan genoemd Instituut regtmatige hulde toe te brengen; immers behoorende tot die inrigtingen, waarover men in het algemeen te onverschillig denkt. Inrigtingen van onderwijs! Kweekscholen voor nationalen roem en eer, door de verspreiding van wetenschap en verlichting, als de echte bouwstoffen voor braafheid, beschaving en Godsdienstzin.

's Prinsenhage, 5 Aug. 1847.

P. D. L.

## G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM, 6 Augustus.

TARWE tot op nieuw verlaagde prijzen met zeer weinig handel: 125 ℔ bonte Poolsche *f* 450; 128 ℔ dito *f* 473. Tegen aanstaande Maandag in publieke veiling aangeslagen circa 200 last roode Koningsb. Tarwe en 75 last Turksche Rogge.

ROGGE *f* 3 lager bij partij verkocht: 117 ℔ Riga *f* 215.

GARST prijshoudende: puike Zeeuwsche winter *f* 235.

BOEKWEIT: 115 ℔ Holsteins. *f* 260, onveranderd.

KOOLZAAD: Overm. en Vlaamsch 65 P. vl.; op 9 vat, in April 67 P. vl.; Aug., Sept., Oct. en Nov. $66^1/_2$ P. vl.

LIJNZAAD in één doen: 108, 111 ℔ Riga *f* 290; 110, 111 ℔ dito *f* 295; 112 ℔ Petersb. *f* 315; 110 ℔ Odessa *f* 315.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* $38^1/_2$; Vlieg. *f* $37^1/_2$; in Mei eerstk. *f* $37^1/_2$; Sept. *f* $37^1/_4$; Oct. *f* $37^1/_4$ à $^1/_2$; Nov. en Dec. $37^1/_2$.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* $32^3/_4$; Vlieg. *f* $31^3/_4$. — HENNEPOLIE: op 6/w. *f* 34.

RAAPKOEKEN: *f* 76 à *f* 80. — LIJNKOEKEN: *f* 10 à *f* 12.

## MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 6. AUGUSTUS 1847.

| | | |
|---|---|---|
| Het Nederl. Mudde Tarwe | van *f* 18,00 | tot *f* 18,20. |
| Het dito dito Rogge (Nieuwe) | » » 6,75 | » » 8,20. |
| Het dito dito Rogge (Oude) | » » 0,00 | » » 8,50. |
| Het dito dito Boekweit | » » 00,00 | » » 10,00. |
| Een grof Tarwe brood, van een pond Nederl. | | » 0,25. |
| Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl. | | » 0,25. |
| Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl. | | » $0,39^1/_2$. |
| Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl. | | » 0,33. |
| Een Nederl. pond Tarwe meel | | » 0.50. |
| Een dito pond grof Tarwe-meel | | » 0,25. |
| Een dito pond Boter | | » 0,66. |
| Nieuwe Zand-Aardappelen (Vat of Mudde) | *f* 2,00 | tot *f* 2,80. |
| Het 1000 Eiken Telhout | | » 2,80. |
| Het 1000 Doof Hout | | » 2,30. |
| De kar Spaanders | | » 2,95. |
| De » Struiken | | » 3,50. |
| De 100 Mutsaard | | » 3.10. |

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (6 *Augustus*) was de fondsnotering: Ned. $2^1/_2$ pCt. $56^{15}/_{16}$; 3 pCt. $69^7/_8$; 4 pCt. $89^3/_{16}$; Aand. Handelm. $4^1/_2$ pCt. $169^3/_4$; Idem Holl. Spoorw. 108; Rusland Negot. 1831—33 5 pCt. $97^1/_2$; 4 pCt. bij *Hope* $90^1/_2$; Idem bij *Stiegl.* $90^1/_2$; Spanje 5 pCt. $17^1/_8$; dito Onbep. St. $16^3/_8$; Coupon $13^7/_8$; 3 pCt. Binnenl. $25^1/_8$; Portugal te Londen 4 pCt. $31^3/_4$; Oostenr. Bank, 4 pCt. $92^3/_4$; Metall. 5 pCt. $103^7/_8$; Id. $2^1/_2$ pCt. $53^1/_2$.




Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.